

DARIUSZ P. KAŁA*

OGÓLNE PRZESŁANKI NADANIA STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO

I. WSTĘP

Przedmiotem niniejszego opracowania naukowego są ogólne przesłanki nadawania stopnia doktora habilitowanego. Ten stopień naukowy pozostał w systemie szkolnictwa wyższego w Polsce obok stopnia doktora nauk i tytułu profesora nauk, pomimo reformy, która dokonała się w 2018, a której założenia formalnie zaczęły obowiązywać co do zasady od 1 października 2018 r.¹

Temat ogólnych przesłanek nadania habilitacji jest podejmowany z racji faktu, że obecnie w nauce prawa nie przedstawiono wyczerpującego, monograficznego opracowania, które traktowałoby o tym przedmiocie badań, w takim paradygmacie, jak to zostało ujęte w niniejszym artykule. Uzupełnia więc on lukę, która występuje w doktrynie prawa.

W doktrynie prawa bowiem omawia się obecnie tradycyjne przesłanki zawarte w ustawach, takie jak kwestię znacznego wkładu czy pojęcia cyklu naukowego lub kwestie proceduralne nadania habilitacji, jednakże nie dostrzega się możliwości uszczegółowienia problematyki habilitacji przez dokonanie podziału na ogólne i szczegółowe² przesłanki nadania stopnia doktora habilitowanego³.

Do ogólnych przesłanek nadania habilitacji autor zalicza m.in.: kwestię pozaustawowych kryteriów nadania habilitacji, kwestię indeksów cytowań oraz zakresu dorobku habilitacyjnego przedstawianego do oceny. Poza zakres ni-

* Dariusz P. Kała, Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie, d.kała@vizja.pl, <https://orcid.org/0000-0002-2886-9117>.

¹ Dotychczasowe ustawy o szkolnictwie wyższym i stopniach naukowych zastąpiła jedna wspólna ustawa z 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, t.jedn.: Dz. U. 2020, poz. 85 ze zm. (dalej jako: u.p.s.w.n.).

² Szczegółowe przesłanki nadania habilitacji – problematyką tą zajmuje się autor w innym artykule, który został zgłoszony w innym czasopiśmie.

³ Np. Radajewski (2020): 391 i n.

niejszego opracowania wykraczają przesłanki szczegółowe nadania habilitacji, takie jak: posiadanie stopnia doktora nauk, posiadanie osiągnięć naukowych stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny czy wykazywanie się istotną aktywnością naukową.

Głównym problemem i celem niniejszego artykułu jest odpowiedź na pytanie, jakie warunki ogólne należy spełnić, aby móc uzyskać stopień doktora habilitowanego. Z zasadniczym problemem artykułu wiążą się problemy szczegółowe, tj.: możliwość uzyskania stopnia doktora habilitowanego na podstawie rozprawy doktorskiej, kwestia zaliczenia do dorobku habilitacyjnego dorobku sprzed doktoratu, kwestia ograniczeń w kwalifikowaniu dorobku naukowego do dorobku habilitacyjnego wynikających z przepisów przejściowych do reformy szkolnictwa wyższego. W artykule wykorzystane zostaną tradycyjne metody naukowe w ramach nauki prawa, jak metoda dogmatycznoprawna, metoda hermeneutyczna i metoda argumentacyjna.

II. POZAUSTAWOWE KRYTERIA NADANIA HABILITACJI

Obecne kryteria nadania stopnia doktora habilitowanego zostały określone w znowelizowanej ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce⁴. Dotychczasowa ustawa, która określała te kryteria, tj. ustawa z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki⁵, została uchylona przez art. 169 pkt 2 ustawy z 3 lipca 2018 r. przepisy wprowadzające ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce⁶. Treść tej uchylonej ustawy została jednak w dużym stopniu po pewnych modyfikacjach przeniesiona do obecnej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce⁷.

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 1–3 u.p.s.w.n. stopień doktora habilitowanego nadaje się osobie, która:

- 1) posiada stopień doktora,
- 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny⁸, w tym co najmniej:
 - a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie⁹

⁴ T.jedn.: Dz. U. 2020, poz. 85 ze zm. (dalej jako: u.p.s.w.n.).

⁵ T.jedn.: Dz. U. 2017, poz. 1789 ze zm. (dalej jako: u.s.n.t.n.).

⁶ Dz. U. poz. 1669 ze zm. Ustawa ta obowiązuje jeszcze w przewodach habilitacyjnych wszczętych do dnia 30 kwietnia 2019 r., których spora liczba jest jeszcze w toku. Zob. Szewiola (2020).

⁷ Zob. Szymanek (2018): 127–128; Jastrzębski (2018): 107–126.

⁸ Obecny podział na dziedziny i dyscypliny naukowe został określony przez rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz. U. poz. 1818.

⁹ Wykaz wydawnictw publikujących monografie opublikowano na: <<https://www.gov.pl/web/nauka/wykaz-wydawnictw-publikujacych-recenzowane-monografie-naukowe>> [dostęp: 9.11.2020]. Wykaz ten został zaktualizowany przez nowego ministra nauki i szkolnictwa wyższego 30 września 2020 r.

sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub

b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie¹⁰ sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub

c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;

3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Słusznie wskazuje się w doktrynie prawa, że w art. 219 u.p.s.w.n. trzy warunki nadania habilitacji (stopień doktora, osiągnięcie naukowe, istotna aktywność naukowa) muszą być spełnione łącznie. Niespełnienie któregośkolwiek z nich sprawia, że nie zachodzą przesłanki do nadania habilitacji¹¹.

W artykule tym określono warunki (przesłanki) nadania stopnia doktora habilitowanego (tzw. habilitacji). Należy zgodzić się z poglądem wyrażonym zgodnie w doktrynie prawa, że aktualne przesłanki nadania habilitacji zostały określone wyłącznie na poziomie ustawowym. Nie ma możliwości dookreślenia (skonkretyzowania) tych przesłanek na mocy rozporządzenia wykonawczego do ustawy czy na mocy prawa wewnętrznego uczelni (uchwały, regulaminy senatu, rad naukowych czy rad dyscyplin). Senat albo rada naukowa może określić na mocy art. 221 ust. 14 u.p.s.w.n. wyłącznie tryb postępowania w sprawie nadania habilitacji, zasady ustalania opłat za postępowanie, sposób wyznaczania członków komisji habilitacyjnej¹². Stanowisko doktryny zostało potwierdzone przez wykładnię dokonaną przez Ministerstwo Edukacji i Nauki¹³. W orzecznictwie dotychczas ta kwestia nie była podejmowana.

Określenie przesłanek nadania habilitacji wyłącznie na mocy ustawy wynika z nowelizacji ustawy o szkolnictwie wyższym dokonanym tzw. reformą Gowina¹⁴. Do czasu nowelizacji obowiązywało rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego¹⁵,

¹⁰ Wykaz czasopism znajduje się na: <<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/komunikat-ministra-nauki-i-szkolnictwa-wyzszego-z-dnia-18-grudnia-2019-r-w-sprawie-wykazu-czasopism-naukowych-i-recenzowanych-materialow-z-konferencji-miedzynarodowych2>> [dostęp: 8.02.2021].

¹¹ Por. Jędrzejewski (2019): 574.

¹² Por. Ślebzak (2020): 394; Izdebski (2019): 351; Ślebzak (2020): 74; Jędrzejewski (2019): 575.

¹³ Por. Budzanowska, podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, odpowiedź na interpelację nr 10041, <<https://sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=B-SZHX5>> [dostęp: 8.03.2021].

¹⁴ Jarosław Gowin – ówczesny Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Zob. Kulczycki (2021b).

¹⁵ Dz. U. Nr 196, poz. 1165

które na skutek nowelizacji zostało uchylone na mocy art. 169 pkt 2 ustawy z 3 lipca 2018 r. przepisy wprowadzające ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce¹⁶.

O ile samo rozporządzenie z 2011 r. w sprawie kryteriów osiągnięć zostało uchylone i nie ma dzisiaj już charakteru normatywnego¹⁷, to nie zmieniły się sposoby uprawiania nauki i zdobywania dorobku naukowego określone w tym rozporządzeniu, tj.: autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych, kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach, międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność odpowiednio naukową albo artystyczną, wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych itd. Oznacza to, że recenzent oceniający dorobek habilitanta w procedurze nadania habilitacji nie może formalnie przywoływać kryteriów z rozporządzenia z 2011 r., tak jak to było dotychczas. Trudno jednak, aby kryteria ta nie były brane pod uwagę przez recenzenta, skoro nie zmienił się sposób uprawiania nauki. Zarówno dzisiaj, jak i przed reformą Gowina habilitanci koncentrują swoją aktywność głównie na uczestnictwie w konferencjach, publikowaniu prac naukowych czy prowadzeniu dydaktyki. Reforma Gowina, która uchyliła kryteria z rozporządzenia z 2011 r., doprowadziła do większej uznaniowości recenzenta w ocenie dorobku habilitacyjnego. O ile bowiem przed reformą recenzent musiał odnieść dorobek habilitanta do kryteriów zawartych w rozporządzeniu z 2011 r. obligatoryjnie, to dzisiaj nie jest zobowiązany do tego na mocy prawa. Recenzent musi ocenić jedynie dorobek z punktu przesłanek nadania habilitacji zawartych w ustawie, tj. posiadania osiągnięcia stanowiącego znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny oraz istotnej aktywności naukowej, które to przesłanki nie są skonkretyzowane rozporządzeniem wykonawczym, tak jak to było dotychczas.

Znane są w praktyce funkcjonowania jednostek uczelni praktyki określania pewnych „minimów jakości dorobku”, jakie musi spełnić habilitant, aby uczelnia wyraziła zgodę na wszczęcie postępowania habilitacyjnego na danej uczelni. Samo określenie przez daną uczelnię takich minimów wydaje się dopuszczalne, szczególnie w świetle art. 221 ust. 2 u.p.s.w.n., zgodnie z którym uczelnia ma prawo w terminie 4 tygodni od dnia otrzymania wniosku nie wyrazić zgody na przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego i zwrócić wniosek do Rady Doskonałości Naukowej. Gdy jednak jednostka uczelni jako podmiot habilitujący zgodzi się na przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego i wyznaczy swoich recenzentów, niedopuszczalne jest, aby recenzenci negatywnie zaopiniowali dorobek habilitanta, argumentując, że nie spełnia on „minimów jakości dorobku” określonego przez daną uczelnię. Dorobek habilitanta może być oceniany wyłącznie w świetle kryteriów określonych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

¹⁶ Dz. U. poz. 1669 ze zm.

¹⁷ Z wyjątkiem postępowań habilitacyjnych wszczętych do 30 kwietnia 2019 r., które są jeszcze obecnie w toku.

III. INDEKSY CYTOWAŃ

Wśród kryteriów oceny dorobku habilitacyjnego zawartych w obecnie uchylonym Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego były kwestie bibliometryczne, tj.: sumaryczny *impact factor* publikacji naukowych, liczba cytowań publikacji według bazy Web of Science (WoS) oraz indeks Hirscha opublikowanych publikacji według bazy Web of Science (WoS). Słusznie wskazywano w doktrynie prawa, że uwzględnianie wskaźników bibliometrycznych nie było w starym stanie prawnym obligatoryjne¹⁸.

W obecnym stanie prawnym w ogóle żaden akt prawny nie nakazuje nawet fakultatywnie brać pod uwagę w ocenie dorobku wskaźników bibliometrycznych, tym bardziej uzależniać nadanie stopnia doktora habilitowanego od wysokości wskaźników bibliometrycznych w jakiegokolwiek dyscyplinie.

W uzasadnieniu projektu ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wyraźnie wskazano: „indywidualna recenzja osiągnięć naukowych zawsze pozostanie ekspercką oceną, w której narzędzia bibliometryczne mogą mieć jedynie charakter pomocniczy”¹⁹. Ustawodawca więc krytycznie odniósł się do zjawiska „punktozy”, wskazując, że uprawianie nauki nie może sprowadzać się do zbierania tylko punktów. Natomiast indeksy cytowań – zdaniem ustawodawcy – powinny być brane pod uwagę w ocenie dorobku habilitacyjnego jako kryterium pomocnicze, a nie kryterium ostateczne przesądzające o nadaniu habilitacji²⁰.

Swoje stanowisko w tym zakresie przedstawiła Rada Doskonałości Naukowej, stwierdzając: „Jednocześnie Rada Doskonałości informuje, że podawanie

¹⁸ Por. Kurzynoga (2015): 332–334; zob. Kulczycki (2021c); w zakresie nauk prawnych problem ten poruszono w publikacji Izdebski, Zieliński (2015): 81.

¹⁹ Uzasadnienie Rządowego projektu ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, druk sejmowy nr 2446: 42, <<http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/druk.xsp?nr=2446>> [dostęp: 18.11.2020]. Istotny fragment uzasadnienia brzmi: „Należy również zwrócić uwagę, że instytucjonalna ewaluacja nauki oraz dbałość o jakość indywidualnych postępowań awansowych, to w istocie dwa odrębne obszary działania, które różnią się celami, korzystają z odmiennych narzędzi i prowadzone są na zupełnie innej skali. Ewaluacja instytucjonalna ze względu na liczbę efektów działalności naukowej podlegających ocenie musi być oparta przede wszystkim na wskaźnikach ilościowych, w szczególności – bibliometrycznych (aczkolwiek z uwzględnieniem oceny eksperckiej, która będzie także wykorzystywana w nowym modelu ewaluacji jakości działalności naukowej), podczas gdy indywidualna recenzja osiągnięć naukowych zawsze pozostanie ekspercką oceną, w której narzędzia bibliometryczne mogą mieć jedynie charakter pomocniczy. Semantyczne podobieństwo oceny instytucjonalnej i oceny indywidualnej, jak również pozostawienie w gestii jednej instytucji – Centralnej Komisji – oceny indywidualnego dorobku naukowego w ramach postępowań awansowych oraz oceny instytucjonalnej w ramach postępowań o przyznanie uprawnień jest przyczyną wielu nieporozumień. Wśród nich na pierwszy plan wysuwa się nieuzasadnione przenoszenie parametrów ewaluacji instytucjonalnej na poziom indywidualny w ramach ocen okresowych lub postępowań awansowych, co prowadzi do niepożądanych zjawisk, takich jak tzw. »punktowa«. Zob. także: Kulczycki (2021).

²⁰ Kwestia wskaźników bibliometrycznych szczególnie wymiar ma w naukach prawnych, zob. Stec (2021); Sewastianowicz (2021); Kulczycki (2021d).

danych naukometrycznych – w opinii Rady Doskonałości Naukowej – jest wskazane i zalecane, wynika to także ze stosowanej powszechnie praktyki przez samych kandydatów ubiegających się o awans naukowy. Należy jednak podkreślić, że podane we wnioskach o wszczęcie postępowania awansowego dane naukometryczne nie mogą stanowić kryterium oceny dorobku naukowego Kandydata dla podmiotów doktoryzujących, habilitujących oraz samej Rady Doskonałości Naukowej, organów prowadzących postępowania w sprawie nadania stopnia lub tytułu. Zadaniem tych organów jest przede wszystkim ocena ekspercka dorobku naukowego Kandydata ubiegającego się o awans naukowy, zaś decyzja o nadaniu stopnia lub tytułu nie powinna być uzależniona od podania tych danych²¹.

Nie można się zgodzić z poglądem wyrażonym w doktrynie prawa, że obecnie przy ocenie dorobku habilitacyjnego nie można brać pod uwagę takich kwestii jak indeks cytowań, *impact factor*, indeks Hirscha, parametry oceny instytucjonalnej itp.²² W orzecznictwie sądowym nie poruszano tego problemu.

Należy zauważyć, że uzyskanie wysokich wskaźników cytowań nie zawsze jest osiągalne dla badacza. Występują w nauce obszary niszowe, w których badacz może być pionierem, czasami jedynym badaczem. Jeżeli w tym obszarze niszowym inni badacze nie prowadzą badań, to prace naukowe danego badacza pioniera nie mają szansy być cytowane przez innych badaczy. Trudno więc takiemu badaczowi zarzucać niskie wskaźniki bibliometryczne. Niskie wskaźniki bibliometryczne nie pomniejszają wartości dorobku takiego badacza i autora.

Uwzględnienie indeksów cytowań jako kryterium pomocniczego oznacza, że dobrze oceniony przez recenzenta dorobek nie może być zdyskwalifikowany z powodu niskich wskaźników bibliometrycznych oraz odwrotnie, słaby dorobek habilitanta nie może być uznany za spełniający kryteria nadania habilitacji tylko i wyłącznie na podstawie wysokich wskaźników bibliometrycznych.

IV. ZAKRES DOROBKU HABILITACYJNEGO PODDAWANEGO OCENIE

1. Dorobek naukowy uzyskany przed doktoratem

Należy zgodzić się z poglądami wyrażonymi w doktrynie prawa²³, że w obecnym stanie prawnym habilitant, składając wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego, przedstawia jedynie wykaz osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 u.p.s.w.n., a nie cały posiadany dorobek naukowy,

²¹ Wymagania dokumentacyjne wniosków w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, <<https://www.rdn.gov.pl/postepowanie-habilitacyjne.wymagania-dokumentacyjne-wnioskow-w-sprawie-nadania-stopnia-doktora-habilitowanego.html>> [dostęp: 26.01.2021].

²² Por. Ślebzak (2020a): 74; (2020b): 394; Izdebski (2019): 351.

²³ Por. Ślebzak (2020): 394; Izdebski (2019): 351–352; Ślebzak (2020): 74; Radajewski (2020): 87.

jak to było w dotychczasowym stanie prawnym²⁴. Wynika to wprost z art. 220 ust. 2 pkt 2 u.p.s.w.n., gdzie mówi się o wskazaniu we wniosku o wszczęcie postępowanie o nadanie habilitacji wykazu osiągnięć, a nie dorobku naukowego. Habilitant może posiadać rozległy dorobek naukowy, który nie musi być w całości przedstawiony do oceny w przewodzie habilitacyjnym. To habilitant samodzielnie wybiera takie osiągnięcia naukowe spośród całego swojego dorobku naukowego, które jego zdaniem mają szansę być uznane za spełniające kryteria nadania habilitacji. Niedopuszczalne jest, aby recenzenci czy komisja habilitacyjna lub rada dyscypliny naukowej dokonywali oceny dorobku naukowego habilitanta wykraczającej poza osiągnięcia wskazane przez habilitanta we wniosku o wszczęcie przewodu habilitacyjnego lub stawiali zarzut nieprzedstawienia do oceny w przewodzie habilitacyjnym całego dorobku habilitanta. Niedopuszczalna jest także ocena przez recenzentów, komisję habilitacyjną lub radę dyscypliny naukowej tej części dorobku naukowego habilitanta, która nie została przedstawiona w dokumentach składanych przez habilitanta w przewodzie habilitacyjnym.

Słusznie dostrzega się w doktrynie prawa²⁵, że w obecnym stanie normalnym jako osiągnięcia naukowe można przedstawić dorobek naukowy zgromadzony także przed formalnym nadaniem stopnia naukowego doktora²⁶. Jest to potwierdzenie stwierdzenia zawartego w uzasadnieniu projektu nowelizacji ustawy o szkolnictwie wyższym, zgodnie z którym: „Proponowane rozwiązanie usuwa obecnie istniejący wymóg wykazywania w postępowaniu habilitacyjnym jedynie osiągnięć uzyskanych po doktoracie”²⁷.

Zmianę tę należy ocenić pozytywnie, ponieważ zdarza się nierzadko, że osoba tworząca dorobek naukowy jeszcze przed formalnym uzyskaniem stopnia doktora nauk zgromadziła w swoim dorobku publikacje naukowe czy udział w konferencjach naukowych, pomimo że nie były ani nie są formalnym wymogiem do uzyskania stopnia doktora nauk. Nie ma żadnego uzasadnienia, aby taki dorobek sprzed doktoratu, który nie był brany w ogóle pod uwagę przy nadawaniu stopnia doktora, miał zostać zdyskwalifikowany jako nieistniejący tylko dlatego, że był wypracowany kilka lat wcześniej przed złożeniem wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Dopuszczalne jest, aby do osiągnięć przedstawianych w dorobku habilitacyjnym zaliczyć także dorobek zgromadzony przez habilitanta przed formal-

²⁴ Dotychczas obowiązywało rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora, Dz. U. poz. 261, zgodnie z którym do oceny przedstawiało się opis całego dorobku naukowego (§ 12 ust. 2 pkt 2).

²⁵ Por. Izdebski (2019): 350 i 352; Jędrzejewski (2019): 575; Radajewski (2020): 83 i 87.

²⁶ Zgodnie z dawną obecnie uchyloną regulacją do postępowania habilitacyjnego mogła zostać dopuszczona osoba, która posiadała stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową lub artystyczną.

²⁷ Uzasadnienie Rządowego projektu ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, druk sejmowy nr 2446: 50 <<http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/druk.xsp?nr=2446>> [dostęp: 18.11.2020].

nym uzyskaniem przez niego tytułu zawodowego magistra, w szczególności publikacje naukowe. Chodzi tutaj o dorobek uzyskany w czasopismach powszechnie dostępnych dla osób co najmniej ze stopniem magistra lub w konferencjach organizowanych dla osób co najmniej z podobnym tytułem zawodowym. Do dorobku habilitacyjnego nie należy zaliczać udziału w studenckich konferencjach naukowych lub publikacji w studenckich zeszytach naukowych. Jeżeli artykuł naukowy habilitanta sprzed uzyskania magisterium został opublikowany na przykład w punktowanym czasopiśmie naukowym z list ministerialnych, nie ma podstaw do jego dyskwalifikacji w dorobku habilitacyjnym tylko z punktu widzenia czasu, w którym się on ukazał i z punktu formalnie potwierdzonych kwalifikacji habilitanta jako magistra lub doktora nauk. To nie tytuły zawodowe i stopnie naukowe są co do zasady podstawą opublikowania artykułu naukowego w dobrym czasopiśmie, ale otrzymanie pozytywnych recenzji i pozytywnej decyzji kolegium redakcyjnego.

Ocenie podlegają tylko te osiągnięcia habilitanta oraz ta aktywność naukowa albo artystyczna, które zostały wskazane przez habilitanta we wniosku o wszczęcie postępowania o nadanie habilitacji. Nie podlega ocenie i dalszemu zgłaszaniu dorobek habilitacyjny uzyskany po wszczęciu przewodu habilitacyjnego, w trakcie jego trwania²⁸. Wynika to z faktu, że postępowanie habilitacyjne zgodnie z orzecznictwem sądów jest postępowaniem quasi-administracyjnym²⁹, a przedstawiane osiągnięcia naukowe są dowodami w sprawie. Spełnianie przesłanek nadania habilitacji ocenia się więc na dzień złożenia wniosku o wszczęcie przewodu habilitacyjnego.

2. Kwestia zaliczenia doktoratu

Jak to wyżej wskazano, w obecnym stanie prawnym w przewodzie habilitacyjnym można zgłaszać dokonania naukowe sprzed doktoratu. W związku z tym powstaje pytanie, czy można także zgłosić obroniony doktorat jako osiągnięcie naukowe (artystyczne) lub zaliczyć do istotnej aktywności naukowej lub artystycznej.

Należy zgodzić się z poglądem wyrażonym w nauce prawa, że osiągnięcia naukowe przedstawiane do uzyskania stopnia doktora, w tym rozprawa doktorska (czy to opublikowana, czy nieopublikowana) nie może stanowić osiągnięcia naukowego lub artystycznego w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a–c u.p.s.w.n.³⁰ Słusznie się wskazuje, że pogląd przeciwny w tym zakresie jest wbrew wykładni funkcjonalnej art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a–c u.p.s.w.n.³¹ W orzecznictwie nie zajęto w tym zakresie stanowiska.

Słusznie się wskazuje, że gdyby praktyka w tym zakresie – z racji nie do końca jasno sprecyzowanych przepisów – poszła w kierunku uznawania za osiągnięcie naukowe lub artystyczne osiągnięć naukowych przedstawianych

²⁸ Przewód habilitacyjny obecnie może trwać w Polsce do roku, nie uwzględniając ewentualnej procedury odwoławczej, która może trwać kolejny rok.

²⁹ Por. Kała (2016): 167.

³⁰ Por. Izdebski (2019): 352; Radajewski (2020): 87–88.

³¹ Por. Izdebski (2019): 352.

do uzyskania stopnia doktora, w tym rozprawy doktorskiej, konieczna by była ingerencja ustawodawcy w celu wykluczenia takich praktyk³².

Należy uznać, że celem regulacji prawnych związanych z awansami naukowymi jest przede wszystkim pomnażanie przez naukowców swojego dorobku naukowego, rozwijanie dokonań w nauce. Założenie to opiera się na trójstopniowym modelu awansu naukowego: doktorat, habilitacja, profesura. Doktorat poświadcza, że naukowiec umie oryginalnie rozwiązywać problemy naukowe, habilitacja, że jest aktywny naukowo i jego osiągnięcia przyczyniają się do rozszerzenia dokonań w nauce, a profesura, że jego osiągnięcia naukowe są wybitne. Należy z uznaniem podejść do sytuacji, gdy doktorat jest nie tylko oryginalnym rozwiązaniem problemu naukowego i jednocześnie stanowi znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny. Świadczy to o dużym potencjale naukowym osoby ze stopniem doktora nauk. Przyjęcie jednak zapatrywania, że „na doktoracie można zrobić habilitację”, byłoby wbrew trójstopniowemu modelowi awansu zawodowego w Polsce i nie mobilizowałoby naukowców do rozwoju osobistego i rozwoju samej nauki.

Natomiast nic nie stoi na przeszkodzie, aby osiągnięcia naukowe lub artystyczne przedstawiane do uzyskania stopnia doktora, w tym rozprawa doktorska, była zaliczane do istotnej aktywności naukowej albo artystycznej w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 3 u.p.s.w.n. Przy czym należy uznać, że osiągnięcia te nie powinny być już przedmiotem ponownej oceny recenzentów, gdyż byłaby to powtórna ocena. Osiągnięcia przedstawione do obrony doktoratu, w tym rozprawa doktorska, jeżeli doszło do finalnego przyznania stopnia doktora nauk, zostały ocenione pozytywnie przez recenzentów i nie ma żadnych podstaw do kwestionowania ich wartości naukowej w przewoździe habilitacyjnym.

3. Kwestia przepisów przejściowych do reformy szkolnictwa wyższego

Wejście w życie nowej ustawy o szkolnictwie wyższym związane było także z uchwaleniem i wejściem w życie ustawy z 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce³³. Przepisy te mają znaczenie dla określenia zakresu dorobku wskazywanego do oceny w postępowaniu habilitacyjnym. W zakresie wykładni i stosowania tych przepisów brak wypowiedzi doktryny prawa oraz orzecznictwa.

Zgodnie z art. 179 ust. 6 pkt 1 lit. b) tiret pierwszy i drugi przepisów wprowadzających postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego wszczęte po dniu 30 września 2019 r. prowadzi się na podstawie nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, z tym że w postępowaniach wszczętych do dnia 31 grudnia 2021 r. do osiągnięć, o których mowa w art. 219

³² Por. Izdebski (2019): 352.

³³ Dz. U. poz. 1669 ze zm.

ust. 1 pkt 2 lit. a)³⁴ ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zalicza się także monografie naukowe wydane przez: 1) wydawnictwo ujęte w wykazie³⁵ sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a) u.p.s.w.n. przed dniem ogłoszenia tego wykazu³⁶, 2) jednostkę organizacyjną podmiotu, którego wydawnictwo jest ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a) u.p.s.w.n. Regulacja ta pozwala nie dyskwalifikować w dorobku habilitacyjnym monografii naukowych jako osiągnięć naukowych, które w dniu ich opublikowania były wydane przez wydawnictwo, które nie znajdowało się na liście wydawnictw Ministra, a które na tej liście znalazło się w momencie jej opublikowania. Monografia naukowa wydana przez wydawnictwo, które ostatecznie nie znalazło się na liście ministra, nie może być uznana za osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny.

W postępowaniach habilitacyjnych wszczętych po 31 grudnia 2021 r. jako monografię naukową wskazywaną jako osiągnięcie naukowe, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, można wskazać tylko monografię znajdującą się w wykazie wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe ogłoszonym przez ministra nauki i szkolnictwa wyższego.

Zgodnie z art. 179 ust. 6 pkt 2 lit. a) przepisów wprowadzających postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego wszczęte po 30 września 2019 r. prowadzi się na podstawie nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, z tym że w postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego do osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. b)³⁷ u.p.s.w.n., zalicza się także artykuły naukowe opublikowane w czasopiśmie naukowych lub recenzowanych materiałach z konferencji międzyna-

³⁴ Chodzi tutaj o monografię naukową wskazywaną jako osiągnięcie naukowe, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny.

³⁵ Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 18 stycznia 2019 r. w sprawie wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe, <<https://www.bip.nauka.gov.pl/inne2/komunikat-ministra-nauki-i-szkolnictwa-wyzszego-z-dnia-18-stycznia-2019-r-w-sprawie-wykazu-wydawnictw-publicujacych-recenzowane-monografie-naukowe.html>> [dostęp: 8.02.2021]. Komunikat z 18 grudnia 2019 r. został później zaktualizowany przez Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 17 grudnia 2019 r. w sprawie wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe, <<https://www.bip.nauka.gov.pl/inne2/komunikat-ministra-nauki-i-szkolnictwa-wyzszego-z-dnia-17-grudnia-2019-r-w-sprawie-wykazu-wydawnictw-publicujacych-recenzowane-monografie-naukowe.html>> [dostęp: 8.02.2021]. Komunikat z 17 grudnia 2019 r. został później zaktualizowany przez Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 29 września 2020 r. w sprawie wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie Naukowe, <<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/wykaz-wydawnictw-publicujacych-recenzowane-monografie-naukowe>> [dostęp: 8.02.2021].

³⁶ Wykaz z 18 stycznia 2019 r. został ogłoszony na stronie Ministerstwa 18 stycznia 2019 r., wykaz z 18 grudnia 2019 r. został ogłoszony na stronie Ministerstwa 20 grudnia 2019 r., a wykaz z 2020 r. został ogłoszony na stronie Ministerstwa 30.09.2020 r. Za datę właściwą dla kwalifikowania monografii w okresie przejściowym do osiągnięć naukowych należy przyjmować pierwotną datę publikacji komunikatu Ministerstwa, tj. 18 stycznia 2019 r.

³⁷ Mowa o cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych wskazywanych jako osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny.

rodowych ujętych w wykazie³⁸ sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b) u.p.s.w.n., przed dniem ogłoszenia tego wykazu³⁹. Regulacja ta zapewnia zaliczenie do cyklu artykułów przedstawianych jako osiągnięcie naukowe artykułów, które powstały, zanim zaplanowano i wdrożono reformę szkolnictwa wyższego. Jest to regulacja zasadna, ponieważ wiadomo, że cykl publikacji powstaje w dłuższym okresie i brak regulacji przejściowej pozbawiałby niektórych habilitantów możliwości zaliczenia swojego dorobku do dorobku habilitacyjnego powstałego przed reformą szkolnictwa wyższego.

Zgodnie z art. 179 ust. 6 pkt 2 lit. b) przepisów wprowadzających postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego wszczęte po 30 września 2019 r. prowadzi się na podstawie nowej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, z tym że w postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego do osiągnięć, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. b)⁴⁰ u.p.s.w.n., zalicza się także artykuły naukowe opublikowane przed 1 stycznia 2019 r. – w czasopismach naukowych, które były ujęte w części A albo C wykazu czasopism naukowych ustalonego zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 44 ust. 2 ustawy uchylanej w art. 169 pkt 4⁴¹ i ogłoszonego komunikatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 25 stycznia 2017 r.⁴² albo były ujęte w części B tego wykazu, przy czym artykułom naukowym w nich opublikowanym przyznanych było co najmniej 10 punktów.

³⁸ Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 31 lipca 2019 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych wraz z przypisaną liczbą punktów, <<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/komunikat-ministra-nauki-i-szkolnictwa-wyzszego-z-dnia-31-lipca-2019-r-w-sprawie-wykazu-czasopism-naukowych-i-recenzowanych-materialow-z-konferencji-miedzynarodowych-wraz-z-przypisana-liczba-punktow>> [dostęp: 8.02.2019]. Komunikat z 31 lipca 2019 r. został zaktualizowany przez Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 18 grudnia 2019 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, <<https://www.bip.nauka.gov.pl/akty-prawne-mnisw/komunikat-ministra-nauki-i-szkolnictwa-wyzszego-z-dnia-18-grudnia-2019-r-w-sprawie-wykazu-czasopism-naukowych-i-recenzowanych-materialow-z-konferencji-miedzynarodowych.html>> [8.02.2021].

³⁹ Wykaz z 31 lipca 2019 r. został ogłoszony na stronie Ministerstwa 31 lipca 2019 r., a wykaz z 18 grudnia 2019 r. został ogłoszony na stronie Ministerstwa 20 grudnia 2019 r. Za datę właściwą dla kwalifikowania artykułów naukowych w okresie przejściowym do cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych przedstawianych jako osiągnięcie naukowe należy przyjmować pierwotną datę publikacji komunikatu ministerstwa, tj. 31 lipca 2019 r.

⁴⁰ Mowa tu o cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych wskazywanych jako osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny.

⁴¹ Jest to ustawa z 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, Dz. U. 2018, poz. 87.

⁴² Komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 25 stycznia 2017 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych wraz z liczbą punktów przyznanych za publikacje naukowe w tych czasopismach, ustalony na podstawie wykazów ogłoszonych w latach 2013–2016, <<https://www.bip.nauka.gov.pl/wykaz-czasopism-naukowych/komunikat-w-sprawie-wykazu-czasopism-naukowych-wraz-z-liczba-punktow-przyznanych-za-publicacje-naukowe-w-tych-czasopismach-ustalony-na-podstawie-wykazow-ogloszonych-w-latach-2013-2016.html>> [dostęp: 8.02.2021].

Należy wskazać, że pewne ograniczenia w zaliczaniu dorobku naukowego do dorobku habilitacyjnego, które wynikają z przepisów przejściowych, dotyczą wyłącznie monografii naukowych i artykułów naukowych przedstawianych jako osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny. Ograniczenia te nie dotyczą w żaden sposób dorobku naukowego wskazywanego jako istotna aktywność naukowa albo artystyczna (art. 219 ust. 1 pkt 3 u.p.s.w.n.). W związku z tym we wniosku o wszczęcie przewodu habilitacyjnego można wskazywać publikacje naukowe niewskazywane jako element cyklu tematycznie powiązanego, uzyskane zarówno przed reformą, jak i po reformie szkolnictwa wyższego. Podobnie wszelkie staże naukowe, udział w konferencjach, pracę dydaktyczną, nagrody, granty itp. zalicza się do dorobku habilitacyjnego bez względu na to, czy zostały uzyskane przed reformą czy po reformie szkolnictwa wyższego.

V. ZAKOŃCZENIE

Kryteria nadania stopnia doktora habilitowanego zostały zawarte wyłącznie w art. 219 ust. 1 pkt 1–3 Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce. Reforma szkolnictwa wyższego z 2018 r. spowodowała uchylenie kryteriów oceny dorobku habilitacyjnego zawartych w rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Kryteria zawarte dotychczas w rozporządzeniu nie mają już charakteru normatywnego, ale mogą stanowić jedynie wskazówkę, jakie są sposoby uprawiania nauki, które mają znaczenie w świecie nauki. Kryteriów merytorycznych nadawania habilitacji zawartych w ustawie nie można uzupełniać kryteriami zawartymi w wewnętrznych aktach prawnych wydawanych przez organy uczelni. Pewne „minima jakości dorobku” określone przez uczelnie mogą stanowić tylko podstawę do wyrażenia zgody na wszczęcie postępowania habilitacyjnego, ale nie punkt odniesienia recenzentów i komisji habilitacyjnej w ocenie dorobku habilitacyjnego.

Indeksy cytowań i inne wskaźniki bibliometryczne nie stanowią normatywnej przesłanki do nadania lub odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego. Wysokie lub niskie wskaźniki bibliometryczne nie mogą zdecydować o nadaniu lub odmowie nadania habilitacji, ponieważ nie stanowią przesłanki określonej w przepisach prawa. Kryteria te mają charakter wyłącznie pomocniczy dla oceny dorobku habilitacyjnego, ale nawet zerowe wskaźniki bibliometryczne nie mogą stanowić uzasadnienia odmowy nadania habilitacji, jeżeli recenzenci, komisja habilitacyjna oraz rada naukowa dyscypliny uznają dorobek habilitanta za wartościowy i spełniający ustawowe kryteria nadania habilitacji. Indeksy cytowań i inne wskaźniki bibliometryczne można wskazać w autoreferacie i wnioskach o wszczęcie postępowania habilitacyjnego.

Do wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego można zgłosić wybrane przez habilitanta osiągnięcia naukowe, a nie cały dorobek naukowy.

Mogą to być także osiągnięcia i istotna aktywność naukowa także sprzed formalnego uzyskania stopnia doktora. Ocenie podlegają tylko osiągnięcia i aktywność naukowa zgłoszone we wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego na dzień złożenia wniosku.

Osiągnięcia naukowe przedstawiane do uzyskania stopnia doktora, w tym rozprawa doktorska, nie mogą stanowić osiągnięcia naukowego lub artystycznego w rozumieniu art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a–c u.p.s.w.n., ale mogą być zaliczone do istotnej aktywności naukowej albo artystycznej.

W kwalifikowaniu dorobku naukowego do zakresu dorobku ocenianego w postępowaniu habilitacyjnym należy uwzględnić ograniczenia wynikające z przepisów przejściowych do reformy szkolnictwa wyższego.

- Budzanowska, A. (2021). Odpowiedź na interpelację nr 10041. <<https://sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=BSZHX5>> [dostęp: 8.03.2021].
- Izdebski, H. (2019). Komentarz do art. 219, [w:] H. Izdebski, J.M. Zieliński (red.), Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz. Warszawa: 348–352.
- Izdebski, H., Zieliński, J.M. (2015). Ustawa o stopniach naukowych i tytule naukowym. Komentarz. Warszawa.
- Jastrzębski, R. (2018). W sprawie rządowych projektów ustaw: Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (druk nr 2446), przepisy prowadzące ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (druk nr 2447) (opinia pierwsza). Przegląd Sejmowy 4: 107–126.
- Jędrzejewski, T. (2019), [w:] J. Woźnicki (red.), Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz. Warszawa: 573–575.
- Kała, D.P. (2016). Odwołanie od uchwały rady wydziału w sprawie odmowy nadania habilitacji – wybrane problemy praktyczne, [w:] J.P. Tarno, A. Szot, P. Pokorny (red.), Specyfika postępowań administracyjnych w sprawach z zakresu szkolnictwa wyższego i nauki. Warszawa: 165–174.
- Kulczycki, E. (2021). Czy wymagać od habilitantów wskaźników bibliometrycznych w autoreferatach? <http://ekulczycki.pl/warsztat_badacza/habilitacja_i_cytowania/czy-wymagac-od-habilitantow-wskaznikow-bibliometrycznych-w-autoreferatach/> [dostęp: 26.01.2021].
- Kulczycki, E. (2021b). Habilitacja według ustawy 2.0, <http://ekulczycki.pl/warsztat_badacza/habilitacja-wedlug-ustawy-2-0/> [dostęp: 26.01.2021].
- Kulczycki, E. (2021c). Ile punktów do nowej habilitacji? Kryteria oceny a wymogi. <http://ekulczycki.pl/warsztat_badacza/ile-punktow-do-nowej-habilitacji-kryteria-oceny-a-warunki/> [dostęp: 26.11.2021].
- Kulczycki, E. (2021d). Nauki prawne a zasadność wykazu czasopism punktowanych. <http://ekulczycki.pl/warsztat_badacza/nauki-prawne-a-zasadnosc-wykazu-czasopism-punktowanych/> [dostęp: 26.01.2021].
- Kurzynoga, M. (2015). Wymagania i kryteria oceny dorobku habilitacyjnego a maksymalny okres zatrudnienia doktora na stanowisku adiunkta, [w:] W. Sanetra (red.), Zatrudnienie nauczycieli akademickich. Warszawa: 327–346.
- Radajewski, M. (2020). Nadawanie stopnia doktora habilitowanego w świetle prawa o szkolnictwie wyższym i nauce. Studia Prawno-Ekonomiczne 114: 81–88.
- Sewastianowicz, M. (2021). Nowa lista punktowanych czasopism – chaos i pogłębienie „punktozy” <<https://www.prawo.pl/student/lista-czasopism-naukowych-2019-opinie,454131.html>> [dostęp: 26.11.2021].
- Stec, P. (2021). Wykaz czasopism punktowanych. <<https://piotr-stec.pl/2019/08/05/wykaz-czasopism-punktowanych/>> [dostęp: 26.11.2021].
- Szewiwoła, P. (2020). Zdążyć przed Gowinem. Lawina wniosków o nadanie stopnia doktora habilitowanego i tytułu profesora. Dziennik Gazeta Prawna. <<https://serwisy.gazetaprawna.pl/edukacja/artykuly/1417063,lawina-wnioskow-o-nadanie-stopnia-doktora-habilitowanego-i-tytułu-profesora.html>> [dostęp: 30.11.2020].

- Szymanek, J. (2018). W sprawie rządowych projektów ustaw: Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (druk nr 2446), przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (druk nr 2447) (opinia pierwsza). *Przegląd Sejmowy* 4: 127–144.
- Ślęzak, K. (2020a), [w:] K. Baran (red.), *Akademickie prawo zatrudnienia. Komentarz*. Warszawa: 391–401.
- Ślęzak, K. (2020b). Przesłanki nadawania stopnia doktora, doktora habilitowanego oraz tytułu profesora a model awansów naukowych w świetle ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. *Nauka* 2: 61–85.

GENERAL CONDITIONS FOR AWARDING THE HABILITATED DOCTOR DEGREE

Summary

In 2018, there was a reform of higher education in Poland. One of the effects of this reform was the modification of the requirements for awarding the degree of habilitated doctor. The article deals with the current general requirements necessary to award the degree of habilitated doctor, excluding the issues discussed in the additional publication, and is devoted to specific conditions for awarding the habilitation. The article expresses the author's views resulting from an analysis of the legal status, and of the views expressed in legal science and in judicial decisions. The article discusses such issues as: non-statutory criteria for granting habilitation, the importance of bibliometrics for the evaluation of habilitation achievements, the scope of scientific achievements presented in the habilitation thesis, including the importance of a doctorate and scientific achievements before the doctorate, and limitations resulting from transitional provisions to the reform of higher education.

Keywords: habilitation; academic degrees; higher education; postdoctoral degree; scientific advancement